

พงศธร ดันอารีย์ 2550: การพัฒนาทางเท้าเพื่อส่งเสริมการสัญจรแบบไม่ใช้เครื่องยนต์ กรณีศึกษาพื้นที่โดยรอบสถานีรถไฟฟ้า บีทีเอส กรุงเทพมหานคร ปริญญาการวางผังเมืองและสภาพแวดล้อม มหาวิทยาลัยศิลปากร สาขาวิชาการวางผังเมืองและสภาพแวดล้อม ภาควิชาการวางผังเมืองและสภาพแวดล้อม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์ศราวุธ เปรมใจ, Doctorat 237 หน้า

วัฒนธรรมการใช้รถยนต์ของคนในกรุงเทพมหานคร ส่งผลให้สัดส่วนการใช้งานของทางเดินเท้าต่อพื้นที่ถนนลดลง การเดินเท้าเป็นไปด้วยความลำบาก ขาดความปลอดภัยในการใช้งาน เนื่องจากปัญหาสภาพทางเดินชำรุด ปัญหาลมภาวะ ปัญหาเส้นทางเดินไม่ต่อเนื่องขาดการเชื่อมต่อกับระบบขนส่งมวลชนอย่างเป็นระบบ

วัตถุประสงค์หลักของงานวิจัย คือ นำเสนอวิธีการและกระบวนการที่จะนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของการสัญจรทางเท้าของประชาชนในแต่ละพื้นที่ โดยอาศัยการปรับปรุง พัฒนาพื้นที่ทางด้านกายภาพ สังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดบรรยากาศในการรับรู้ที่น่าพึงพอใจเกิดเป็นรูปแบบของวัฒนธรรมในการเดินเท้า (pedestrian culture) บริเวณโดยรอบสถานีรถไฟฟ้า ทั้งนี้เพื่อลดปริมาณการใช้รถยนต์ เพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่สิ้นเปลืองอันเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อภาพรวมทางเศรษฐกิจของประเทศ

ขั้นตอนการศึกษาเริ่มจากการทบทวนวรรณกรรมควบคู่ไปกับการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้าใจถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาระบบการสัญจรทางเท้าที่ผ่านมาเพื่อนำไปใช้เสนอแนวทางในการพัฒนาที่มีความเหมาะสมกับบริบทของกรุงเทพฯ จากนั้นนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาตรวจสอบหาแนวโน้มความเป็นไปได้และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับใช้กับความต้องการทางด้านพื้นที่ บนบาทวิถีของพื้นที่ศึกษากรุงเทพมหานคร

ผลจากการศึกษาพบว่านอกจากลักษณะทางกายภาพที่ได้มาตรฐานสากลแล้ว สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเดิน จะช่วยทำให้เกิดกิจกรรมที่ดึงดูดการใช้งานมาส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศที่ดี ซึ่งสามารถสร้างได้โดยอาศัยวิธีการต่างๆ กันตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ ที่มีความเฉพาะตัวแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้สามารถสรุปแนวทางหลักที่ใช้ได้โดยทั่วไปได้ว่า การจัดให้มีศูนย์รวมกิจกรรม (node) มีสภาพแวดล้อมที่ดี สร้างโอกาส และสร้างความเป็นไปได้ในการพบปะ พุดคุย กิจกรรมต่างๆ จะทำให้เกิด “ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม” (Social node) เป็นสิ่งที่จะขาดไม่ได้สำหรับเส้นทางเดินที่มีชีวิตชีวา (Livable Street) และ นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของการสัญจรทางเท้า